

»SLOVENE« volja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . 180.—
za pol leta . . . 90.—
za četiri leta . . . 45.—
za en mesec . . . 15.—
Za izposojnino celotno K 240.—
Sobotna izdaja:
za celo leto . . . K 30.—
za izposojnino . . . 35.—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna politična (50 mm
široka in 3 mm visoka ali sje
prostor)
za enkrat . . . po K 5.—
postopna itd. . . po K 5.—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 50/5 mm K 10.—
Izjava vsak dan izvenredni po-
nedeljek in dan po prazniku
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi ne ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hrane.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.571, boen.-horo. 7568.

Militarizem.

Kdor premotriva težak položaj, v ka-
terem se nahaja naša država, in premiš-
ljuje, kako smo obdani od samih oborože-
nih, sovražnih držav, utegne biti mnenja,
da moramo našo deželo kolikor se da
oborožiti, da moramo zato militarizem na
vso moč in sistematično pospeševati.

Ni bolj površnega in tudi ne bolj po-
gubonosnega naziranja kakor je ono, da
je odpornost in bojna sposobnost narodov
odvisna od militarizma. Militarizem je
eno, oboroženo, na braniku svojih pravic
stoječe ljudstvo je drugo. Militarizem je
poseben, jasno določen sistem v državi,
ki se nikakor ne krije ne z interesi našega
kulturnega življenja in ne z obrambno
močjo ljudstva. Militarizem pomeni gotove
nevidne, dobro organizirane sile v državi,
ki so od ljudstva ločene in se čutijo proste
vsake javne kontrole. Militarizem po-
meni gotove kroge in skupine v državi, ki
vedo, da imajo v svojih rokah najvažnejši
aparati državne moči, in gredo zato brez
pomisleka in obotavljanja preko ljudskih
zastopov in njihove volje. Ta skupina se
čuti prosta vseh zakonov in postav, ker
dobro ve, da ni nikomur odgovorna. Do-
živeli smo v Ljubljani, da je polkovnik Va-
sič razpolagal samovoljno in na svojo pest
preko vseh civilnih oblasti z javnim imet-
jem, da mu je javnost očitala celo kaznjiva
dejavanja, in vendar se temu polkovniku ni
skrivilo do danes niti las. Doživeli smo, da
je naš militarizem teptal svoje lastne po-
stave in pretepal ter barbarstvo mučil
naše moštvo. Slovenski vojski so v Alba-
niji in v Srbiji bili izpostavljeni gladu, ba-
tinam, gledanju v soince in stali za kazen
po 10 ur do pasu v vodi, a vse naše ljud-
sko zastopništvo, vsa politična demokra-
cija Jugoslavije ni imela moči, da bi ukro-
tila te divjaške eksistence. Tako barbar-
sko početje je plod nebrzdanega, vseh po-
stav in zakonov prostega militarizma. Ta
militarizem mora v naši dobi do skrajnosti
osovražiti vojaški stan, mora ubiti ves
ugled naše obrambne sile, uničiti vso dis-
ciplino in ves red v naši armadi. Najvišji
interesi naše narodne obrambe zahtevajo,
da se odpravi militarizem.

Naš militarizem gre še dalje. On ne
vidi svoje odlične in prve naloge v obrambi
našega ozemlja na zunaj; on se ne smatra
za organizatorja ljudske odporne sile
proti vnanjim sovražnikom; ne, on hoče
uporabiti svojo silo v notranjosti države
proti našemu ljudstvu. Demokratski mi-
nister Draškovič hoče izpeljati zakon »o re-

du in radu« in oropati s pomočjo militari-
zma naše delavstvo osemurnega delavni-
ka, pravice stavanja in svobodne izbire
dela. Našo industrijo, naše mnogoštevilne
tovarne hoče postaviti pod komando mili-
tarizma in obnoviti tako v našem gospo-
darskem življenju oni osovraženi sistem
nasilja, ki je vladal med vojno nad našim
delavstvom. Nobena država Evrope razen
boljševiške Rusije si ne upa storiti tega
usodepolnega koraka. Militarizacija pod-
jetij bo prinesla v naše gospodarsko živ-
ljenje dežele le zmedo in nezadovoljnost.
Toda česar si cela Evropa ne upa, to si upa
zastopnik jugoslovanske kapitalistično-
demokratske stranke minister Draškovič.

Mi se bomo proti militarizmu z vso
energijo borili. Slovenska ljudska stranka
gre v volivni boj z geslom, da mora biti v
Jugoslaviji obrambna sila organ ljudskih
zastopov, poslušen in pokoren izvrševal-
telji ljudske volje. Ljudska stranka gre v
boj z zahtevo, da se ukloni kakor vsi dru-
gi državljani tako tudi militarizem pod za-
kon in postav, ki je v naši deželi v vel-
javi. Kakor vsi pojavi državnega življenja,
tako mora stati tudi militarizem pod nad-
zorstvom ljudskih parlamentov, ki nosijo
edini odgovornost za usodo dežele pred
našo inozemsko javnostjo. Ljudska stranka
se bo borila z vso svojo organizirano silo
za to, da se uporablja naša obrambna
sila proti sovražnikom, ne pa proti lastne-
mu ljudstvu. Če bodo naše zahteve zma-
govite, militarizem ne bo več militarizem,
temveč oboroženo ljudstvo samo, čuječe
nad svojo usodo in svojo varnostjo. Obrambna in odporna moč Jugoslavije bo
pomnožena, ker bo njen nositelj splošno
ljudsko zaupanje. Šele v demokratično or-
ganizirani vojski se bo moglo veselje za
obrambo rodne grude resnično in uspešno
razvijati. Prvi predpogoj, da se militarizem
uniči, pa je, da se 28. novembra porazi mi-
litaristična demokratska stranka in njeni
zavezniki, »samostojni« kmetje.

Vprašanje blejskega kota.

Belgrad, 20. oktobra. (Izvirno.) Blejski
kot po naših točnih informacijah od mero-
dajne strani ni v nevarnosti. Italija je svoj
čas res stavila vprašanje o tem, komu naj
ima blejski kot pripasti in ga je reklamirala
ne zase, ampak za Nemško Avstrijo! Sent-
žermenski mir pa je odločil drugače in ni-
ma Italija kot sopodpisatelj tega mira zdaj
absolutno nobene podlage pripadnost

blejskega kota spraviti na dnevni red. Ni
pa izključeno, da bo Italija pri predstojajo-
čih pogajanjih z delegati naše vlade skušala
staviti zahtevo, da se blejski kot z naše
strani ne sme utrjevati, sploh zahtevati
nekake servitute in garancije glede želez-
niške proge.

Koroško vprašanje.

Belgrad, 21. oktobra. (Izvirno.) Poli-
tiki, ki so se glede vprašanja plebiscita in-
formirali pri vladi, so dobili vtis, da name-
rava vlada glede Koroške nadaljevati di-
plomatično akcijo. Gre se najbrž za to, da
bi ententne velesile izid plebiscita sma-
trale za neveljaven, ako bi se Avstrija pri-
družila Nemčiji, ker je plebiscit imel odlo-
čevati za pripadnost k Avstriji, ne pa k
Nemčiji.

Italijani za revizijo ver- zalske pogodbe.

LDU Berlin, 21. oktobra. (DunkU.)
»Deutsche Allgemeine Zeitung« javlja iz
Bazla: Bivši ministrski predsednik Nitti je
prišel v United Press in v mnogih italijan-
skih listih akcijo za revizijo versailleske
mirovne pogodbe. To akcijo Nitti sedaj na-
nadaljuje in je priobčil te dni že tretji čla-
nek pod naslovom »Varnost Evrope«. Se
enkrat opozarja na krivični mir in na po-
nižanje, ki ga mora trpeti Nemčija. Nem-
čija je zamen poizkušala dokazati, da ne
more izpolniti zahtev, ki so jih ji stavili za-
vezniki. Ti pa vse eno vztrajajo pri svojih
zahtevah napram državi, ki so jo oropali
njih kolonij in njenih ladij. Nitti trdi, da
razmere v premaganih državah učinkuje-
jo na zmagovalce in da ogrožajo njihovo
politično moč.

Strahovlada na Irskem.

LDU London, 21. oktobra. (Reuter.)
Pri razpravi o irskem vprašanju v spodnji
zbornici je zahteval Henderson v imenu
delavske stranke, naj se takoj uvede pre-
iskava zatiranja na Irskem in naj se takoj
ukine politika vojaškega terorizma. Držav-
ni tajnik za Irsko je odgovoril, da izvirajo
podatki glede zatiranja od dobro organizi-
rane propagande, ki dejstva namenoma
potvarja, da bi otemnila ugled Angležev in
angleške države. Ovrget je nadalje pritož-
be proti angleškim četam in je izjavil, da
mora biti v najkrajšem času konec režima
morjenja. Lord Robert Cecil je izrazil svo-
je naziranje v tej smeri in izjavil, da je ne-

Zbor zaupnikov S. L. S.

se vrši v ponedeljek dne 25. okt.
ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani
hotela Union v Ljubljani s sledečim dnev-
nim redom:

1. Poročilo o političnem položaju. Po-
ročar dr. Korošec.
2. Naš volivni program. Poroča dr.
Gosar.
3. Naše gospodarske naloge. Poroča
poslanec Brodar.
4. Sklepanje o kandidatih za volitve v
ustavotvorno skupščino.

Pozivljamo vse zaupnike, ki dobe v
prihodnjih dneh pismena vabila, da se te-
ga velevažnega zbora zanesljivo vdeležijo.

Načelstvo SLS.

obhodno potrebna preiskava. Tudi Asquith
se je pridružil mnenju lorda Cecila. Bonar
Law je odgovoril Asquithu in ga opomnil
na to, da je on, ko je bil leta 1916 ministr-
ski predsednik, dal deportirati 18.036 Ir-
cev, medtem ko jih Lloyd George ni dal
deportirati več kot 24. V nadaljnjem go-
voru je izjavil Bonar Law: Vse bomo sto-
rili, kar se nam bo po mirnem preudarku
tega vprašanja zdelo potrebno. Ne bomo pa
storili ničesar takega, kar bi v načelu po-
menilo popustljivost napram morilecem.
Nato se je glasovalo o Hendersonovem
predlogu, ki pa je bil končno s 346 proti
79 glasovom odklonjen.

Rudarski štrajk na An- gleškem.

LDU London, 21. oktobra. (Brezzično.)
Veliko pozornost je vzbudil v javnosti raz-
glas maršala Higha, v katerem pozivlje vse
bivše vojske in one, ki so se udeležili vojne,
naj z ozirom na stavke rudarjev sodelu-
jejo za varstvo interesov celokupnosti.

LDU London, 21. oktobra. (Brezzično.)
V včerajšnji parlamentarni seji je javil vo-
ditelj rudarjev južnega Walesa, William
Brace, da so rudarji popustili v zahtevi po
socializaciji rudniških obratov in so zato
zahtevali od lastnikov rudnikov obširno
popustljivost v zadevi zvišanja plač.

Zavezniki za Avstrijo.

LDU Pariz, 20. oktobra. (DunkU.)
»Temps« piše: Postopanje entente, ki ga
je uvedla proti Jugoslaviji po glasovanju

LISTEK.

Ivan Dolenc:

Herman Wendel o Jugo- slovanih.

V poletju 1920 so prinesli naši listi
izvleček iz poročila profesorja Reissa iz
Lausanne o grozovitostih, ki so jih zagre-
šili v Srbiji Avstrijci. Reiss je prišel namreč
tako po razsulu Avstrije na povabilo
srbske vlade v Srbijo, kjer živi še danes.
In je preiskal na licu mesta zlo-
čine, ki so jih izvršili na srbskem prebi-
valstvu Bolgari, Avstrijci in Nemci. Slika,
ki jo je podal Reiss javnosti, je pretresli-
va. Zlasti vnebovpijoče je visoko število
otrok, ki so bili umorjeni v starosti pod
10 leti. Mi se ne nameravamo baviti s temi
grozotami. Iz Reissovega poročila nas danes
zanima samo ena misel. Reiss vidi
namreč vzrok, zakaj so postopali Avstrijci
v Srbiji bolj nečloveško nego kjerkoli
drugod v tem, da je avstrijsko časopisje
— zlasti nemško — skozi leta in leta sra-
motilo Srbe ter jih slikalo svetu kot narod
morilcev, usilvih ovčjih tatov itd.

Na tem je veliko resnice. Ko se je iz-
ročil ententi seznam oseb iz Avstrije,
ki so zakrivila med vojsko zločine nad
Srbi, sem pogrešal imena nekaterih za-
strupljenih javnega mnenja, ki so ono
divjost, ki spremlja vojsko že samo po sebi,
v brezvestni nevednosti in hlapčevski
uslužnosti migom od zgora, podžigali baš

proti Srbom neprestano od aneksijske kri-
ze sem in deloma tudi že poprej. Gotovo
je, da imajo baš ti elementi na stotine
in stotine človeških življenj v Srbiji na
vesti. Koliko so otežkočile te grozovitosti
prizadevanja vsem onim plemenitim du-
hovom, ki se bodo trudili, da ustvarijo
med narodi zopet razmere, ki odgovarjajo
njihovemu bratstvu, to bo pokazala šele
bodočnost. Dandanes ga ni med narodi
bivših osrednjih sil gotovo niti enega, ki
bi divjanja nad Srbi odkrito ne obžaloval.
En nauk pa kliče ta žalostna doba
Srbom i drugim narodom živo pred oči:
narodi, glejte, da se medsebojno spoznate,
in prišli boste do prepričanja, da ste Očeta
enega sinovi...

Med onimi redkimi pisatelji, ki so že
pred vojsko in med vojsko skušali poka-
zati Nemcem jugoslovanski narod in nje-
gove težnje v pravi luči, stoji daleč na
prvem mestu znani prijatelj Jugoslova-
nov, Herman Wendel, publicist in bivši
član nemškega državnega zbora.

Herman Wendel je sin zatirane de-
žele Alzacije-Lorenije. Svojo mladost je
preživel do dovršitve gimnazije v Metz, ki
je imel do leta 1871 skoro izključno
francosko prebivalstvo in čigar okolica
je še danes popolnoma francoska. On
je opazoval, kako je stiskal pruski sistem
v njegovi ožji domovini Fracoze, in že v
duši mladenčev se je rodil odpor proti
zatiralcem vseh onih, ki so v narodnem
ali socialnem oziru znenkrat spodaj, in
simpatija za vse, ki jih tlačijo jarem. Tako
je napisal Wendel leta 1908 knjigo, ki v

njej obsoja prusko zatiranje Poljakov:
»Die preussische Polenpolitik in ihren Ur-
sachen und Wirkungen.«

Istega leta se je začel Wendel tudi in-
tenzivneje zanimati za balkanske Slovane.
Balkan je imel do mladega Wendela, ko
je bil še daleč od politike, čudno privlače-
no moč. Dočim berejo dijaki v dobi, ko
prečuje marsikak srednješolec neka, noči
ob čitanju Mayevih romanov, najraje »in-
dijanske« romane, je bral Wendel v prvi
vrsti take zgodbe, ki se vrše na Balkanu.
Morebiti se je rodila že takrat v njem že-
lja, da si ogleda »Škipetare« tudi ob blizu.

Ko je izbruhnila leta 1908 ob aneksijs-
ki krizi vojna napetost med Avstrijo in
Srbijo, je bila za Wendela najprej popolno-
ma gotovo, da bo tu pravica bolj na strani
Srbije nego Avstrije. Prepričan je bil, da
so poročila, ki jih pošilja v svet dunajsko
časopisje, »die schmutzigste und feilste
Presse der Welt« (»Aus und über Südslo-
wien«, str. 75), skrajno nezanesljiva in da
bo moral iskati tisti, ki mu je res do res-
nice, neposrednih stikov s Srbijo. Zato se
je odločil l. 1909, za prvo potovanje v Sr-
bijo. Prišel se je učiti srbskega jezika in se
je v njem tako izpopolnil, da popolnoma
gladko čita srbohrvaščino. Pozneje se je
priučil tudi slovenščini. V letih 1909, 1910,
1911 in 1912 je potoval po Srbiji, Črni gori,
Bolgariji in evropski Turčiji do Carigrada.
Ustrašil se ni niti poti na konju skozi Al-
banijo od Prizrena do Skadra. Preštudiral
je torej razmere balkanskih narodov na
licu mesta in po literaturi. Wendel ima pa
poleg tega še dragoceno lastnost, ki ga

zlasti usposablja, da proučava razmere v
tujih krajih. Njegova izredna osebnost, nj-
beznivost in spretnost v razgovoru povzo-
čita namreč, da se zbere povsod, kamor pi-
satelj pride, okoli njegove mize cela vrsta
duševnih delavcev: politikarjev, časnikar-
jev, znanstvenikov in umetnikov, s kate-
rimi se razgovarja v nepriljubljenem prija-
telskem razgovoru pozno v noč.

Prvi sad teh študij je bilo — da ne
omenjamo mnogih manjših člankov v čas-
opisju — večje delo, ki je izšlo malo pred
razpadom Avstrije (v rokopisu je bilo go-
tovo začetkom septembra 1918): »Südost-
europäische Fragen. Von Hermann Wen-
del, Mitglied des Reichstages. S. Fischer,
Verlag, Berlin 1918.« (Knjiga se dobi tudi
v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.)

To delo obsega na 251 straneh 4 velike
odstavke, in sicer: »Südslawischer Auf-
stieg.« — »Das alte und das junge Monte-
negro.« — »Der albanische Knoten.« —
»Die macedonische Sphinx.« Pridejan je
tudi seznam strokovne literature.

Med tem pa se je ustanovila kraljevi-
na SHS in v septembru l. 1919. je prišel
Wendel zopet v Jugoslavijo, to pot ne več
naravnost v Srbijo, ampak je prestopil ob
Vrbskem jezeru mejo naše države in ob-
iskal prvokrat tudi Slovence in Hrvate.
Odlomke s tega potovanja je objavil kot
dodatek k 14 manjšim člankom o Jugo-
slovanih letošnjo pomlad v knjigi: »Aus
und über Südslawien. Von Hermann Wen-
del, 1920. Buchhandlung Vorwärts, Berlin
SW, 68.«

na Koroškem jasno dokazuje, da hočejo zavezniki uveljaviti mirovno pogodbo pri vseh signatarnih državah. Za Avstrijo tiči v tem gotovo jamstvo za rešenje vseh problemov, ki so nastali med donavsko republiko in med signatarnimi silami saint-germainске pogodbe.

Uspehi generala Wrangla.

LDU London, 21. oktobra. (Brezlično.) Iz Carigrada poročajo, da je general Wrangel s svojo armado vnovič dosegel pomenljiv uspeh o priliki bojev ob spodnjem Dnestru. Njegova armada je popolnoma razpršila močan napadalni oddelek rdeče vojske. Wrangel je ujel 15.000 Rusov in zaplenil 27 topov.

Zdravstveno stanje grškega kralja.

LDU London, 20. oktobra. (Brezlično.) Zdravniški buletin, ki je snoči ob triindvajsetih dospel iz Aten, javlja, da je zdravstveno stanje kralja ravno tako kritično kakor doslej.

LDU Pariz, 21. okt. (Wolff.) »Journal des Debats« javlja, da je snoči prišla iz Aten brezlična brzojavka, ki je javila smrt kralja Aleksandra. Ta vest dosedaj še ni potrjena.

LDU Belgrad, 21. okt. V tukajšnje grško poslaništvo še ni došla nobena vest, da bi bil grški kralj na tem, da kmalu umrje. Nasprotno so došli evesti, da se zdravstveno stanje grškega kralja obrača na bolje.

Stavke v Sarajevu.

Sarajevo, 21. Tu že nekaj dni stavka-jo stavbinski delavci. Pogajanja z delodajalci še trajajo. Delo je ustavljeno. Številne nedograjene hiše željno čakajo, da jih dovrše. Delodajalci nočejo popustiti in hočejo zlomiti odpor delavcev. — Tudi brivski pomočniki zahtevajo 35 odstotno povišanje plač. Rok za odgovor je potekel danes.

Proti draginji na Francoskem.

Pariz, 20. oktobra. Načrt za pobijanje draginje, katerega je izdelal državni podtajnik za prehrano Thoumire, vsebuje odredbe, ki se imajo nemudoma izvršiti, da se dviganje cen živilom ustavi, pospeši preskrba središč konzuma in prepreči špekulacija. V Parizu se bo ustanovil najvišji svet konzumentov, na deželi pa organizacija, ki naj bi združila konzumente, trgovce in bivše bojovnike v narodno vojno proti draginji. Te organizacije bodo stavile vladi predloge za omejitve vmesne trgovine in za preprečenje nedovoljenega povišanja cen.

Razmejitve med Bolgarsko in Grško.

LDU Belgrad, 21. oktobra. (ZNU) »Politika« javlja iz Sofije: Grški delegati komisije za razmejitve med Bolgarsko in Grško, ki se nahaja v Solunu, so zahtevali, da se trgi Krdžali, Ortokej in Egridere pri- dele Grški. Ker se ta mesta nahajajo nekoliko desetih kilometrov od črte, katero zahtevajo v Sofiji, so belgrajski delegati proti taki razmejitvi kar najodločneje protestirali.

Iz rdečega carstva.

(Izvirna poročila »Slovenca«.)

Beg iz Petrograda.

Helsingfors, 19. V zadnjem času je iz Petrograda bežalo več kot 200.000 ljudi, da se rešijo mraza in glada.

V nastopnem hočemo povzeti nekatere glavne misli Wendelove o jugoslovanskem vprašanju, ki se vlečejo kakor rdeča nit skozi obe deli. Pisatelj misli skozinsko socialno in demokratično. Tudi njegovim spisom bi se dalo na čelu zapisati geslo: »In tyrannos!« Njegovo simpatijo uživajo prav tako zatirani sloji: turška »raja«, »kmetje« v Bosni in Hercegovini, »čifčije«, »makedonski in albanski posestniki«, ki oddajajo lastnikom zemljišča dostikrat tretjino ali celo polovico vsega pridelka — kakor tlačeni narodi, pa naj si jih zatira turška ali evr. vlada. Wendel je daleč od tega, da bi delil narode v dve vrsti: v gosposke in hlapčevske narode, in se norčuje iz teorije, da je kako pleme nekako drugo izvoljeno ljudstvo na zemlji. Zgodovina po Wendlovem mnenju ni posledica značaja kakega naroda, ampak značaj naroda je posledica zgodovine. (»... nicht der Nationalcharakter [bestimmt] die Geschichte, sondern umgekehrt die Geschichte [bestimmt] den Nationalcharakter eines Volkes.« »Südeuropäische Fragen«, str. 120.) Po svoji prvotni naravi so si narodi v bistvu enaki. V vseh je ista temeljna posledica: človek, ki se je pa seveda pod različnimi vplivi: podnebje, življenjski pogoji v boju za obstanek, kulturno vzgoja itd. različno razvila.

Shod rdečih svetov.

Petrograd, 19. V Petrogradu se je otvoril shod proletarskih svetov. Shod je objavil ustavo proletarskih svetov, katerih organizacija ni samo profesionalna, temveč politična s komunističnim programom. Proletarski literati bodo izdajali svoj tednik, ki bo posvečen novi proletarski kulturi.

Teror.

Stockholm, 19. Ruski oficir Jolšin, ki je bežal iz Arhangelska v Švedijo, pripoveduje, da je vse prebivalstvo na severu Rusije ustrahovano od boljševikov. V Arhangelsku se smrtno kazni ne nehajo. Kljub proglašeni amnesiji oficirjev se vsak dan vrše razstrelji.

Trockij proti francoskim operacijam v Črnem morju.

Pariz, 19. Trockij je izdal proglas na francosko delavstvo, v katerem pravijo, da so se v Carigradu izkrcali celi polki črne francoske armade, ki so namenjeni v pomoč generalu Wranglu in da so v Carigradu pripravljene celi skladi municije. Francosko brodovje že operira v Črnem morju. Trockij pozivlje feancosko delavstvo na genralni štrajk in ekspropriacijo tovarn, francoski pomorščaki naj ne puste nobene ladje iz pristanišč in železničarji naj ustavijo promet, da se ne bo mogel poslati Wranglu vojni material.

Papirnati denar.

Helsingfors, 19. Sovjetska vlada porablja vsak dan za tiskanje banknot okoli 700 pudov papirja.

Stiska v Rusiji.

Moskva, 19. Trockij piše v članku »Trebovanja momenta«: »Vprašanje o prehrani letošnje kruto zimo se nahaja v tesni zvezi z operacijami na Krimskem frontu. Če se nam uda Wrangla vreči nazaj na Krim, nam on ostavi gromadno množino živil, ki so nam neobhodna kot zrak.«

Politične novice.

Preiskovalna komisija glede zlorab na Koroškem. Z ozirom na poročilo delegata Jovanovića o raznih zlorabah posameznih slovenskih oblasti v plebiscitnem področju je bila v Belgradu sestavljena enketna komisija, ki bo odšla v Slovenijo, da preišče to zlorabo.

Zadeva prehranjevanja z živili v coni A. Sprejeli smo sledečo izjavo: »Z ozirom na notico, ki so jo priobčili nekateri ljubljanski dnevniki pod zgornjim naslovom, izjavljamo, da so vse obtožbe g. ministra Jovanovića popolnoma neosnovane, jih odločno zavračamo ter prosimo, da se napovedana preiskava v resnici čim preje izvrši.

Na nezasiščen očitek g. ministra Jovanovića pa, da je bilo koroško ljudstvo v coni A na naravnost nečuten način oropano njemu namenjene hrane in da je bilo siromašno ljudstvo v coni A prikrajšano za živila in da so se Nemci v coni B prehranjevali z našimi živili na škodo siromašnega ljudstva v coni A, ugotavljamo za enkrat samo, da smo po plebiscitu ob likvidaciji družbe morali prepeljati nazaj v Ljubljano okroglo 50 vagonov živil (moke, sladkorja, pšenice, masti, slanine itd.), ki jih vključno izborni kakovosti in nizkim cenam nismo mogli oddati. Če misli g. min. Jovanović, da bo na ta način zvrnil krivdo slabega izida plebiscita na Koroškem na druga ramena, se moti. Čudimo se pa nekaterim listom, ki hočejo že obešati razne funkcije, dasi se napovedana preiskava še niti začela ni. — Koroška gospodarska družba z o. z., Ljubljana.

Zato tudi smatra pisatelj za bajko, da je nesloga napaka slovanskega plemena kot takega in da Slovani sploh niso državotvorno pleme. Njih zgodovinska nesloga je naravna posledica razdelitve v druge in plemena, ki med seboj v časih prvotnega skromnega političnega življenja niso imela skoro nikake zveze. Toda Jugoslovani bodo dokazali svojo državotvornost prej ali slej in priselili vse teoretične, ki jim odrekajo državotvornost že a priori. Človeštvo doživlja baš sedaj velikanski proces svetovno zgodovinskega pomena, ki ga imenujemo — jugoslovansko vstajenje. Ta proces se da sicer nekoliko zavreti, ne da se pa udušiti. Z isto gotovostjo, kakor je prišlo ujedinenje Italije in Nemčije, prav z isto gotovostjo bo prišlo tudi do ujedinenja vseh Jugoslovancev, morebiti celo do ujedinenja vsega Balkana. I v enem i v drugem slučaju imamo na Balkanu novo velesilo, ki bo neodvisna od ostale Evrope. Tisto močno gibanje za enakostjo in svobodo, ki je prišlo l. 1776. iz Amerike, zgrabilo leta 1789. Francijo, leta 1848. Nemčijo ter leta 1917. Rusijo, vrši baš sedaj svoje delo med Jugoslovani in bo uspelo, ker »Aufstieg der Südslaven und Zusammenschluß der Balkanvölker (liegt) auf der großen Linie

Obtožbe delegata Jovanovića. Demokratski listi poročajo, da je bivši delegat v plebiscitni komisiji na Koroškem Jovanović poročal vladi o zlorabi nekaterih slovenskih oblasti na Koroškem pred plebiscitom in v času, predno je zapustil svoje mesto. Znano je, da je Koroška, kar se tiče živil, pasivna pokrajina. Na zahtevo pokrajinske vlade v Ljubljani je vlada vsled tega dovolila, da se cona A prehranjuje preko odseka za prehrano v Ljubljani. Bivši delegat Jovanović pa ugotavlja, da se je to zgodilo s posredovanjem Gospodarske zadruge v Velikovicu in preko prehranjevalne komisije v Borovljah. Konstatira pa, da se je uvedel z vednostjo in po naročilu prehranjevalnega odseka v Ljubljani najhujši protekcionizem in da se je s pomočjo nekaterih nastavlencev v plebiscitni komisiji naše ljudstvo v coni A na naravnost nečuten način oropalo njemu namenjene hrane, da se je mogla izvoziti v cono B. Na ta način je bilo naše siromašno ljudstvo v coni A prikrajšano za živila, da so se mogli Nemci v coni B z našimi živili prehranjevati. Zahteval je, da se zadeva preišče. Na temelju tega poročila našega bivšega delegata se je včeraj vršila v Belgradu ministrska enketa, ki je končno sklenila, da se pošlje v Ljubljano posebna preiskovalna komisija, ki naj dožene, kako je bilo kaj takega mogoče, in izsledi krivce. — Nam se je takoj zdelo, da za to gorostasno obtožbo tiči bržkone intriga g. Jovanovića. Če bi bile te obtožbe resnične, bi se morali krivci tako kaznovati, da bi bil eksempl vsem potomcem! Vendar pa treba pripomniti, da taka umazana špekulacija, ako bi se bila res vršila, ne bi bila vplivala na izid plebiscita, ker slovensko ljudstvo v coni A, kakor vsak ve, ni bilo prikrajšano za živila, ampak jih je bilo še preveč, tako da se niso niti mogla v celoti oddati. Sicer pa bi bil izvažanju kriv največ sam dr. Jovan Jovanović, ki je privolil v odpravo demarkacijske črte in prost uvoz in izvoz, ter je dal svoje soglasje, da so se naše straže morale umakniti 1 kilometer za črto in da so se morali umakniti iz vsega ozemlja naši orožniki ter zamenjati z domačimi fanti, ki ne poznajo predpisov in službe. Naša slovenska deželna vlada je v znak protesta radi tega podala demisijo, gospod Jovanović pa se zdaj misli oprati s tem, da prihaja s senzacijami, katere okrivljena »Koroška gospodarska družba« označuje za popolnoma neosnovane. Zahtevamo, da se preiskava takoj začne in ugotovi, so se li res našli brezvestni elementi, ki so si hoteli na račun naše aprovizacije na Koroškem pritihotapiti par sto tisočakov ali pa se je g. dr. Jovanović dovolil neosnovani napad, da odvrne pozornost javnosti od njegove politike, ki je toliko pripomogla k izgubi Koroške.

Mnenje predsednika veleposlaniške konference glede odprave demarkacijske črte. Predsednik veleposlaniške konference v Parizu, g. Camton, je, kakor izveščno, privatno v razgovoru izjavil, da so po njegovem mnenju Slovenci imeli prav, ko so protestirali proti odpravi demarkacijske črte na koroškem plebiscitnem ozemlju. To je tista črta, koje odprava je imela tako poguben vpliv na izid plebiscita in v odpravo katere je gospod Jovan Jovanović brez vsakega pomisleka privolil.

Izpraznitev Koroške. LDU Belgrad, 20. oktobra.) Predsednik deželne vlade v Ljubljani, dr. Janko Brejc je bil 19. t. m. ob desetih dopoldne pri ministrskem predsedniku dr. Vesniću, popoldne pa je odpotoval v Slovenijo. — V obveščenih krogih trdijo, da bodo naše čete toliko časa ostale na Koroškem, dokler se ne izselijo vse naše administrativne oblasti in dokler se ne izprazni skladišča z živili, ki se nahajajo v plebiscitni coni.

der historischen Entwicklung.« (»Südosteur. Fr.« 251.) Z ozirom na to je zaklical Wendel Nemcem že med vojsko: »Und nur, wenn wir, diese Entwicklung nicht hemmend, sondern fördernd, der Weltgeschichte das Rätsel der makedonischen Sphinx lösen helfen, sind unsere Stirnen der Morgenröte zugewandt.« S tem stavkom je zaključil pisatelj knjigo o jugovzhodnoevropskih vprašanjih.

Tako je torej pisal Wendel že med vojsko — doslej navedena izvajanja se nahajajo skoro izključno v njegovem prvem večjem delu o Jugoslovanih — in isto misel nadaljuje tudi v knjigi iz letošnjega leta, ko je že zgodovina potrdila pravilnost njegovih zaključkov. Tudi v tej knjigi razlaga Nemcem: Jugoslovani so en narod. Ne verujte onim, ki mislijo, da jugoslovanska država ne bo obstala, onim, ki prihajajo na podlagi otroških boleznih, ki jih ima vsak nov stvor, do napačnega sklepa, da se bo Jugoslavija zrušila vsled lastne nekonsolidiranosti in — s pomočjo tujih intrig. Obratno: Jugoslavija se bo še razširila, kajti k njej spada po jeziku, kulturi in zemljepisni legi tudi Bolgarija. Ni neverjetno, da bo pripadel svoj čas ujedinenim Jugoslovanom celo Carigrad. Res so storiili Bolgari med vojsko Srbom krivice, ki so otrovale bratstvo. Toda — ali niso

Nov »Jugoslovanski odbor.« »Il Piccolo della Serra« poroča o »uspešnem delu Frankovega »Jugoslovanskega odbora« v Curihu, ki propagira odcepitev Hrvatske od Srbije. Italijanski list piše: »Ko se je zrušila stara monarhija, Frankova politika ni bila Hrvatom všeč. Danes so stvar drugačne in belgrajska vlada je konsterinirana vsled delovanja odbora. Ententa danes razume, da je bilo oživotvorenje Jugoslavije prisiljena in protinaravna stvar, ki ji je odločeno le kratko življenje. Frank, oprt na odbor v Curihu, v katerem so bogati hrvatski državljani in visoki hrvatski častniki, vodi gibanje z varno roko. Hrvatski narod začneja odobravati učinkite švicarske propagande. Radičeva seljačka stranka kooperira s Frankovo stranko po celi Hrvatski. Stari Srbi t. j. uradniki in politiki stare Srbije, ki se po opravih mude na Hrvatskem, priznavajo, da je nemogoče zadušiti in odnaroditi hrvatski narod in dejstvo je, da se Pašić trudi, da bi našel sporazum med Srbi in Hrvati. Toda Hrvati, ki poznajo delo, katerega v inozemstvu razvija Jugoslovanski odbor, izjavljajo, da se hočejo ločiti od Srbije.«

Tako imamo torej po 2 letih obstanka Jugoslavije, ki jo je koval prvi Jugosl. odbor, nov Jugosl. odbor, ki hoče Jugoslavijo razbiti. Med zavezniki tega odbora navaja »Piccolo« le frankovce in radičevce, kar je nepopolno. Najmočnejši zavezniki dr. Iva Franka so demokrati, njihov belgrajski sistem in njihove balkanske metode.

Dr. Matko Laginja kandidira v Hercegovini. »Narodna Politika« poroča, da bo Hrvatska težaška stranka v Hercegovini na prvem mestu kandidirala hrvaškega bana dr. Laginjo.

Volitve se ne bodo odložile. Iz Belgrada poročajo: Ker je delovanje državnega odbora naletelo na gotove težkoče, so se v javnosti širile vesti, da bodo radi tega odložene volitve za konstituanto. Kakor poroča belgrajska »Pravda« z mero-dajne strani, ni niti misliti na to, da bi vlada odložila volitve.

Italijanski teror v Dalmaciji. Iz Splita poročajo, da so Italijani začeli nov teror nad našim narodom v Dalmaciji. Iz Zadra so izgnali poveljnika finančnega parka Hihčica in 7 finančnih stražnikov. Iz Šibenika je pribežalo v Split nadaljnjih 500 beguncev. Italijani zopet divjajo in to ravno tik pred pogajanj.

Zadružno vprašanje. V nedeljo, dne 24. oktobra bo v Tuzli kongres zemljedelskih zadrug za vso Bosno. Na kongresu bodo reševali vprašanje o skupni kooperaciji vseh zadrug.

Dnevne novice.

Župnik Jakob Očgerl. V noči od sobote na nedeljo, ob 3. uri jutraj, je izdihnil svojo blago dušo č. g. Jakob Očgerl, župnik pri Sv. Andražu v Slov. goricah. Rojen je bil dne 11. julija 1853 pri Sv. Jakobu v Slov. goricah, je bil v 3. letu bogoslovja posvečen v mašnika dne 22. julija 1877. Leta 1893. je postal župnik pri Sv. Andražu v Slov. goricah in je na tem mestu ostal do smrti. R. i. p.

Smrtna kosa. Umrli je višji davčni upravitelj v p. g. Karel Vencajz. Pokopali so ga v Mokronogu. — V Dolenji vasi pri Cerknici je umrla posestnikova vdova g. Margareta Tratnik. — V Ljubljani je umrla bančna uradnica gđ. Stanka Sterlekar. — V Zgornji Šiški je preminula g. Ivana Zakotnik, mati tesarskega mojstra in župana.

Nemška nasilstva. Iz Bistrice v Rožu poročajo: V nedeljo 17. t. m. je napadla nahajalskana nemška tolpa iz Bistrice v Rožu vas Sveče, Tulili so po vasi kot divjaki,

prelivali tudi Nemci svoje krvi v medsebojnih bojih za tuje interese? Ko se je bojeval pod Napoleonom boj med interesi Anglije in Francije, ali se niso takrat tudi Nemci klali med seboj v bratomornem boju? Takrat so bili tudi člani takozvane renske zveze obsovani v Prusiji, kakor so l. 1866. sovražili Prusijo Bavarci, Sasi, Hanoveranci in drugi, ki so se borili proti njej na strani Avstrije — »dennoch war binnen vier Jahren die nationale Einheit da, weil die harte Presser, die wirtschaftliche und politische Notwendigkeit, dahinterstand.« (»Südosteur. Fr.«, str. 61.)

Umljivo je, da dandanes ne smeš vsled čisto turških grozovitosti, ki so jih zagrešili Bolgari v zasedeni Srbiji, Srbu, ki so mu Bolgari opileli premoženje in pomorili sorodnike ali ga pa celo nečloveško mučili v taboriščih za internirance — batinali so brez vzroka javno celo državne poslane, n. pr. Mašica — niti omeniti ujedinenja z Bolgari. Gnjev Srbov proti Bolgarom se ne da niti primerjati njihovemu nerazpoloženju proti Avstrijcem, Mažarom ali celo Nemcem, o katerih splošno trdijo, da so se obnašali izmed vseh okupacijskih oblasti še najodstojneje. Vendar pa je zanimivo, da je izrazil že Momčilo Selesković v članku »Hermann Wendel i Jugoslovani« (Misao, god. I, br. 6) prepričanje, da bo narodno-politična naloga Jugoslovancev rešena šele tedaj, kadar bo tudi Bolgarska del Jugoslavije. — Ime novoimenovanega bolgarskega poslanika v Belgradu, Todorova, ki se je med vojsko boril v francoskih vrstah proti osrednjim velesilam, je značilno za bolgarsko stremenje po zblizanju. (Dolge

da hočejo vse Slovence pobiti. V Kerznarjevo hišo je prišel debel kamen skozi okno mimo glave žene, katera je imela otroka na rokah. Tudi Kuražovo hišo so obmetavali z debelimi kamni. Divjanje je bilo vedno hujše. Začelo se je streljanje. Po pol ure dolgem divljanju in streljanju se je posrečilo domačim fantom in možem nemčurske tolpe pregnati iz vasi. Kaj bo, ko enkrat odide naše orožništvo in vojaštvo? Kdo nas bo ščitil? Mi koroški Slovenci zahtevamo odločno, da nas ščiti Jugoslavija dalje in da nas ne zapusti! — Uradi evakuirajo. — Uradništvo, učiteljstvo, naša zastolba, naši voditelji odhajajo, Bratje Srbi, Hrvati, Slovenci preko Karavank! Ne zapustite Vaše brate v tužnem Korotanu! Ostanite! Nobene sile na svetu ni, da bi mogla tako krivico diktirati. Mi nečemo nikdar k Nemški Avstriji!

— Šent Janž v Rožu. Razdivjana nemška tolpa je napadla posestnika Bricele na Podsinjavi. Na pomoč sta prihitela hčerka in sin. Napadli so tudi ta dva in vse surovo pretepli.

— Društvo graditeljev v Jugoslaviji. Glasom sporazuma posameznih obstoječih društev stavbenikov Jugoslavije sklicuje društvo ovl. graditeljev v Zagrebu konstituirajočo skupščino za ustanovitev društva vseh graditeljev Jugoslavije dne 24. oktobra t. l. ob 9. uri dopoldne v prostorih Društva ovl. graditeljev v Zagrebu, Ilica 71, s sledečim dnevnim redom: I. Volitev predsednika skupščine, II. Sprejem pravil, III. Volitev predsednika društva, IV. Volitev odbora, V. Predlogi delegatov. Pozivljajo se stavbeniki vseh mest in pokrajin Jugoslavije, da se te skupščine udeležijo po svojih pooblaščenih delegatih. Imena in čas prihoda delegatov je javiti do 20. oktobra 1920 »Društvu ovl. graditeljev v Zagrebu« radi preskrbe stanovanj. Razgovori delegatov izbranih za konstituirajočo skupščino se vrši dne 23. oktobra 1920 ob 3. uri popoldne v prostorih »Društva ovl. graditeljev v Zagrebu«, Ilica 71, kamor se naslavljajo vsa vprašanja in prijave.

— Napredovanje častnikov. Dne 19. oktobra je bil podpisan veliki ukaz o napredovanju višjih in nižjih častnikov. Povišani so častniki, ki so bili podali ostavko. V ukazu ni generalov.

— Meštrovčev dar za begunce. Hrvatski slikar Ivan Meštrovč je vnovič daroval fondu za primorske begunce 10.000 K. Vsega skupaj je doslej daroval 35.053 K kot čisti dobiček svoje umetniške razstave.

Slovensko vrtno zdravilišče v Celju. G. dr. Karol Pečnik, svoj čas zdravnik v zdravilišču dr. v. Guggenberga v Brixenu na juž. Tirolskem in dolga leta specialist za fizikalno zdravljenje v zimovišču Kairo v Egiptu, otvori še to jesen v Celju slovensko vrtno zdravilišče z zračnim zdravljenjem, ležanjem na prostem zraku, redilnimi in mastilnimi kurami, hidroterapijo, zdravljenjem po pokoji in opravi, s terensko kuro itd. Vodi bo zavod dr. Pečnik sam. Poslovanje na malo se prične še to jesen in posamezni bolniki se lahko javijo. S tem se ustanovi zavod, ki ga v Sloveniji in Jugoslaviji sploh ni; v Avstriji jih je veliko in vsi izborni uspevajo (Parksanatorium dr. Feiler pri Gradcu, Kuranstalt Panhans na Semmeringu, Sanatorium Hinterbrühl, Heilanstalt Alland itd.). Zavod je v Celju le v takozvanem »Villensystemu« izvedljiv. Po svojih dolgoletnih skušnjah ga bo dr. Pečnik postavil takoj na trdno podlago s tem, da prične na malo ter ga polagoma povečuje, ko bo polagoma postal v Jugoslaviji znan, kar je pri »Villensystemu« mogoče. Ker bo pri takem zavodu mesto pridobilo, upa dr. Pečnik, da mu gredo vsi naši krogi na roko.

— Nezaupnica odboru zagrebškega Sokola na zadnji izredni skupščini je bila sprejeta s 448 proti 396 glasovom.

— Kdo živi pri nas zaupanje. Osješki »Hrvatski List« poroča, da so v Ernestinovu izbrisali iz volivnega imenika vse volivce razen učitelja, dveh občinskih uradnikov in — štirih cigánov. V Retfali so izbrisali iz imenika nad 600 volivcev, pustili so pa v njem 20 cigánov.

— Brzojavke za Rumunijo. S 1. novembrom 1920 so dovoljene za Rumunijo časopisne brzojavke s 30 odstotno znižano pristojbino po predpisih mednarodne brzojavne pogodbe.

— Brzojavne pristojbine v inozemstvo. Počeni s 15. oktobrom 1920 se plačujejo pristojbine v brzojavnem in telefonskem prometu z inozemstvom v sledečem razmerju: 1 frank = 3 dinare (12 kron).

— Iz časa prevrata. Te dni se vrši pred osješkim sodiščem razprava proti kapetanu 78. pešpolka Karlu Erfortu radi zlorabe oblasti. Erfort je kot postajni poveljnik ustavljal vlake in jih spuščal naprej proti odkupnini od 50.000 K naprej.

— Ustavljen promet po Savi. Promet na Savi je od Mitrovice navzgor radi majhne vode ustavljen.

— Cene kruha in mesa v Belgradu. Na konferenci, ki se je vršila med zastopniki belgrajske občine in med občinskimi

peki, je došlo do sporazuma glede cen kruha. Po tem sporazumu se bo prodajal takozvani občinski kruh po 3 dinare kilogram, ostali beli kruh pa po 4 dinare. Za zadnjo dekada oktobra bodo cene govejega mesa 7 dinarjev, telečjemu 8, sinjskemu mesu in slanini 10, svinjski masti 11 dinarjev za kilogram.

— Pravoslavno bogoslovje, katero se je dosedaj nahajalo v Belgradu, so dne 17. t. m. z veliko svečanostjo otvorili v Sremskih Karlovcih. Vlado je zastopal minister za vere Maranković, pravoslavno cerkev pa metropolit Dimitrije.

— Tobačna glavna zaloga v Laškem je do 18. novembra 1920 potom javnega natečaja razpisana. V enoletnem času se je v tej zalogi oddalo tobačnih materialij za 3.438.867 K 31 v kupne cene, v založno trafiko pa po konzumski ceni računeno za 593.127 K 62 v, na kar je založniku pripadel trafikantski dobiček 49.179 K 68 vin. Natančnejši podatki se izvejo pri finančnem okrajnem ravnanstvu v Mariboru in pri finančni straži v Laškem. Položiti se mora, predno se ponudba izroči, 34.400 K jamščine.

— Razmejitevna komisija ni imela napovedane seje v ponedeljek. Za torek, dne 19. oktobra, je bil določen obhod meje od Puhbaškega vrha do kote 1005. V četrtek se namerava podati k Sv. Urbanu in od tam k Sv. Lenartu, nakar pride pred sejo razprava o meji Sv. Duh—Mura, glede katere so vsled nespravljivosti Nemcev nastale nove težkoče.

— Vzoren uradnik. Belgrajska »Samouprava« piše: Dognano je, da generalni konzul Marko Cemović v Belgradu že več nego dve leti ni prišel v urad, a kljub temu vleče svojo plačo, dela pa nič. Toda ta slučaj ni posamezen, kajti takih in sličnih uradnikov imamo še več. A veliko je pa pridnih in marljivih uradnikov, ki morajo ob majhni plači izvrševati vestno svojo službo, za take uradnike so pa žalilob vselej prazne blagajne. G. Cemović je bil nekak konzul v Rusiji, če se ne motimo v Odesi, kjer se je menda navadil »vestnost«.

Somišljeniki! Somišljenice SLS!

Volilni odbor S. L. S. za Ljubljano sklicuje

v nedeljo 24. oktobra 1920

VOLIVNI SHOD

somišljenikov in somišljenic S. L. S. za Ljubljano.

Dnevni red:

1. Političen položaj.
2. Slučajnosti.

Shod se bo pričel točno ob pol 11. uri dopoldne.

Vstop na shod bo dovoljen le proti vstopnicam, katere bodo delili naši somišljeniki in somišljenice pri svojih krajevnih odborih. V tajništvu S. L. S. za Ljubljano, Jugoslovanska tiskarna, II. nadstropje, se bodo dobile vstopnice za shod vsak dan od 8.—12. opoldne in zvečer od 7.—9. v nedeljo dne 24. t. m. pa od 8.—10. dopoldne. Vsi naši somišljeniki in somišljenice naj si preskrbe vstopnice.

Častna dolžnost veleba vsakemu našemu somišljeniku in somišljenici:

V nedeljo dne 24. oktobra 1920 ob pol 11. uri v veliko dvorano Uniona!

Volivni odbor S. L. S. v Ljubljani.

Ljubljanske novice.

Izvirno predstavo v Ljudskem domu priredi do nedeljo 24. oktobra ob 6. uri zvečer Orlovski odsek Mladeniškega društva. Na sporedu je govor g. Terseglava, popolnoma nova igra »Brat Janez« in srečolov; med mnogimi in lepimi dobitki sta tudi dve rejeni ovci. Predprodaja vstopnic v Rokodelskem domu v soboto od 6. do 8. ure zvečer in v nedeljo dopoldne; cene so razvidne iz plakatov. Pridite!

Iz Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov je uprizorilo v nedeljo v Ljudskem domu Finžgarjevo igro »Divji lovec«. Ker so bile vse glavne vloge — zlasti vloga župana in njegove hčere Majde, vloga Gašperja in Janeza in zlasti vloga Tončkova v jako spretnih rokah, je imela igra prav lep uspeh. Pisatelj bi si ne mogel želeli boljših predstavljavcev glavnih oseb v igri, kot so bili župan (g. Iv. Peterlin), Majda (g. V. Rudolf) in posebno Tonček (g. V. Rudolf). K lepemu uspehu so pripomogle tudi druge osebe v igri, kakor tudi množestvilne živahne skupine in petje pod vodstvom g. Valentina Tomca. Naj bi nas katoliško društvo rokodelskih pomočnikov kmalu razveselilo zopet s kakšno dobro naštudirano in tako lepo uprizorjeno igro!

Iz Sprememba posesti. Mohorčev posest na Dolenjski cesti je kupil vinotrtič g. Milko Jesih. Hišo bo prezidal in priredil v njej moderno pivnico.

Iz Civilna poroka. Na mestnem magistratu se je 20. t. m. poročil socialist Anton Kristan z gđ. Schullerjevo.

Iz Gremij trgovcev v Ljubljani opozarja vse one svoje člane, katerim je predpisan večji znesek na trošarini, pa ga niso v stanu takoj poravnati ne da bi bili ogroženi v svojem eksistenčnem vprašanju, naj vložijo prošnje potom finančne delegacije v Ljubljani naravnost na ministrstvo financ v Belgradu. Za odplačilo predpisa jim bodo dovoljeni daljši brezobrestni roki.

Iz Mizarska zadruga za Ljubljano in okolico pozivlja vajece in pomočnike, da vložijo prošnje za pomagalno preizkušnjo do 2. novembra 1920 v zadrugi pisarni v Ljubljani, Beethovnova ulica 10. »Palača trgovske in obrtniške zbornice.« Na poznejše došle vloge se ne bo oziralo.

Iz Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 10. do 16. oktobra 1920. Število novorojencev 21, mrtvorojencev 1, umrlih 14. Od umrlih je domačinov 8, tujcev 6. Umrli so za vratlico (davico) 1, za jetiko 2, vsled nezgode 1, za različnimi boleznimi 10. Za nalezljivimi boleznimi so oboleli in sicer: za škrlatno 1, za tifuzom 4, za grižo (samí vojaki) 5, za vratlico 1.

Najnovejša poročila.

Dr. Anton Mahnič umira.

LDU Zagreb, 21. oktobra. Zdravstveno stanje krškega škofa dr. Mahniča, ki se nahaja v Zagrebu, se je poslednje dni zelo poslabšalo. Snoči sta ga obiskala zagrebški nadškof in križevački škof, ki sta mu podelila poslednje sv. zakramente. Škof dr. Mahnič zelo trpi, vendar pa je duševno popolnoma pri zavesti. Temperatura znaša 39° C.

Pogajanj z Italijo še ne bo.

LDU Zagreb, 21. oktobra. »Novosti« poročajo iz Belgrada in sicer iz poučenega vira, da naši delegati ne bodo odpovali na pogajanja z Italijo. Vsi dosedanja dogovori o času in kraju so brez pomena ter je treba sedaj čakati na drugi poziv italijanske vlade. Radi notranjega položaja v Italiji je verjetno, da bo do tega drugega poziva minulo še precej časa.

RAZPRAVA O PLEBISCITU NA KOROŠKEM.

LDU Belgrad, 21. oktobra. Snoči je imel ministrski odbor za zunanje stvari sejo, na kateri so razpravljali o plebiscitu na Koroškem. Sklepi te seje niso znani.

VOLIVNO GIBANJE HRVATSKE LJUDSKE STRANKE.

Varaždin, 21. oktobra. Danes se je tu vršil županijski shod zaupnikov ljudske stranke, katerega se je udeležilo okoli 350 kmetov iz varaždinske županije in iz Medmurja. Govorili so Jože Gostinčar, dr. Deželič in predsednik ljudske stranke Stjepan Barič. Soglasno se je sklenilo, da bo nosilec volivne liste za varaždinsko županijo dr. Deželič.

KANDIDATURA DEMOKRATOV NA SLOVENSKEM.

LDU ZAGREB, 21. oktobra. »Riječ« poroča, da bo predstavitelj demokratske kandidatne liste pri volitvah za konstituantno v kranjskem volivnem okrožju dr. Žerjav, v štajerskem pa dr. Kukovec.

DELO ZA VOLITVE V KONSTITUANTO.

LDU Belgrad, 21. oktobra. Državni odbor je večeraj zaključil svoje delo za določitev predsednikov in članov volivnih odborov za konstituantno za vso kraljevino. Vse gradivo bo te dni natisnjeno.

UKAZNI ZAKON.

LDU Belgrad, 21. oktobra. Včeraj je odbor za ukazne zakone odobril predlog o kreditu, ki sta ga zahtevala od vlade minister za notranje stvari in minister za konstituantno. Vsled tega sodijo, da odbor predloži parlamentu samo pooblastilni zakon za likvidacijo moratorija v Srbiji, za odškodnino ter za skrajšanje pripravljane roka za sodnike.

OBCINSKE VOLITVE V BELGRADU.

LDU Belgrad, 21. oktobra. Pogajanja med radikalci in demokrati radi skupnega nastopa pri občinskih volitvah v Belgradu se nadaljujejo.

MADŽARSKA O MALI ENTENTI.

LDU Budimpešta, 21. oktobra. (MKU) Madžarski minister za zunanje posle grof Csaky se je izrazil napram poročevalcu lista »Magyar Hirlap«: Ako podajo ministri male entente verodostojne dozve, da bodo spoštovali pravice in občutljivost madžarstva, ni nikake ovire, da stopi Madžarska z državami male entente v prijateljske stike, kakor to namerava napram drugim državam. Ako smatra Poljska, da je sodelovanje s temi državami možno, bo Madžarska pomirjena. Tradicije toplega prijateljstva med Madžarsko in Poljsko bi nudile jamstvo, da so stremjenja male entente v resnici miroljubna in da nimaio nikake osti proti Madžarski.

PADANJE MADŽARSKKE KRONE.

LDU Budimpešta, 21. oktobra. (MKU) Finančni minister Korany je izjavil časnikiarskim poročevalcem, da padanje kurza madžarske krone ni gospodarsko utemeljeno, temveč je popolnoma političnega značaja.

RUMUNIJA IN ANGLIJA.

LDU London, 21. oktobra. (Brezlično.) Rumunski minister zunanjih poslov Take Jonescu se je izrazil napram neke-mu časnikarskemu poročevalcu, da sta angleška in rumunska vlada v vprašanjih, ki se tičejo obeh držav, popolnoma enakega naziranja.

ZAROKA RUMUNSKKE PRINCEZINJE.

LDU Belgrad, 21. oktobra. (ZNU) »Politika« javlja iz Bukarešte: Te dni se uradno razglasi zaroka rumunske princezinje Elizabete z bivšim grškim prestolonaslednikom Jurjem. Casopisje v Bukarešti ne prinaša posebnih komentarjev o zaroki, ampak trdi samo, da se sklene ta zakon iz ljubezni. Princezinja Elizabeta je izbrala za svojega soproga princa Jurja, ko je ta že leta 1913. z Venizelosom obiskal Bukarešto.

RUSKI DEMENTI.

LDU Moskva, 21. oktobra. (Brezlično.) Ruska vlada označuje vesti, ki jih razširja krakovska brežičnica postaja o nemirih v kijevskem okrožju, za neresnične.

STRAJK TUDI NA RUMUNSKEM.

LDU Bukarešta, 21. oktobra. (Brezlično.) Kurjači in strojevodje so stopili v mezno stavko. Vojno ministrstvo je vpoliklaol vse stavkujoče železničarje, ki so podvrženi vojaški dolžnosti, in jim preti, da bo postopalo napram njim kakor proti dezerterjem, ako se ne bodo pokorili oblastem.

PREMESTITEV SUBOTISKE PRAVNE FAKULTETE.

Belgrad, 21. Ker je v Subotici veliko pomanjkanje stanovanj, bo vlada subotičsko pravno fakulteto premestila v kako drugo mesto Vojvodine.

NA REKI NI VEČ KUGE.

Belgrad, 21. Zdravstvene oblasti so ugotovile, da na Reki ni več kuge.

NEIZOGIBNA MISS PANKHURST.

LDU London, 21. okt. (Reuter.) Miss Pankhurst so izpustili iz ječe, ko je podala izjavo, da n ebo več širila komunistične propagande.

ANGLIJA IN RUSIJA.

LDU Stockholm, 21. okt. (Havas.) Tukaj krožijo vesti, da namerava angleška vlada s sovjetsko Rusijo skleniti trgovinsko pogodbo.

BOJ MED BOLŠEVIKI IN WRANGLOM.

LDU London, 21. oktobra. (Reuter.) Kakor doznajajo »Times« iz Carigrada, ni bil povzročen umik generala Wrangla čez Dnjester le po pritisku na zapadno fronto, temveč tudi po ogroženju Rostova. Druga sovjetska armada ima postavljenih tamkaj šest pehotnih in štiri konjeniške divizije.

STAVKA RUDARJEV NA ANGLESKEM.

LDU London, 21. oktobra. (Brezlično.) »Daily News« doznajajo, da so se vsled migljaja, katerega je podal v parlamentu voditelj južnowaleških rudarjev, Brace, že začela neobvezna pogajanja z namenom, da se konča rudarska stavka.

LDU London, 21. oktobra. (Reuter.) Govori se, da povzroči rudarska stavka velike izpremembe v prometu med Anglijo in Francijo.

CORSKI ŽUPAN.

LDU London, 21. oktobra. (DunkU) Župana iz Corke so našli v ječi brez zavesti ter so ga nato okrepčali z žganjem in mesno juho. Ko se je zopet zavedel, je odklonil vsako hrano.

Borza.

LDU Zagreb, 21. oktobra. Devize: Berlin 196—199, Italija 516—520, London 0—485, New York 132—133, Pariz 0—875, Praga 165—166, Švica 1900—0, Dunaj 34.50—34.80. Valute: Dolarji 126—130, avstrijske krone 36.50—38, carski rublji 105—110 francoski franki 850—900, napoleondor 415—425, nemške marke 198—200, rumunski lei 210—225, švicarski franki 0—21.00.

LDU Praga, 20. oktobra (CTU) Devize: Zagreb 60, Dunaj 20.50, Varšava 26. Valute: Dinarji 245, avstrijske krone 20.50, — LDU Curib, 20. oktobra. (CTU) Devize: Berlin 9.17½, Holandija 195.20, New York 634, London 21.76, Pariz 4090, Milan 23.90, Bruselj 43.15, Kodan 87.50, Stockholm 125, Kristijanija 87.25, Madrid 90, Buenos Aires 230. — LDU Dunaj, 20. oktobra. (CTU) Devize: Amsterdam 10.800, Berlin 558.50, Curib 5900, Kristijanija 5050, London 5100, Stockholm 7150. — Valute: N

ške marke 583.50, romunski lei 635, bolgarski lei 460, švicarski franki 5875, francoski franki 2425, italijanske lire 1475, angleški funti 1225, maeriški dolarji 350, carski rub. 280. — **Kurzi v prostem prometu:** Zagreb 273—293, Budimpešta, plačilo v nakazilih poštne hranilnice in plačilo v žigosanih kronah 95—106, madžarske žigosane krone 98—112, Praga 468—492, Varšava in Krakov v poljskih markah 115—137, češkoslovaške krone pettisočaki 465—489, manjši bankovci 465—489, novi dinarji 1130—1180. — **LDU Belgrad,** 20. oktobra. (ZNU) **Valute:** 20 dinarjev v zlatu 0—23.70, angleški funti 0—120, francoski franki 225—225, dolarji 33.30—33.49, italijanske lire 0—135, bolgarski lei 42 do 43, romunski lei 56.50—56.50, nem. marke 48.50—49, češkoslovaške krone 0—45.50, avstrijske krone 0—10.30. — **Devize:** Pariz 223—223, London 119.50—120, Dunaj 9.3 do 9.3, Praga 0.41.50, Rim, Milan 132.65—133, Zeneva 0—550, Berlin 48.15—48.25.

Prosveta.

pr **Občni zbor** pevskega zbora »Glasbene Matice« se vrši v soboto, dne 30. oktobra 1920 ob 8. uri zvečer v pevski dvorani Glasbene Matice z običajnim dnevnim redom.

Odbor.

pr **Smrt umetnika.** Včeraj je umrl v Varšavi Stanislav Lenz, izborni slikar in ravnatelj akademije upodabljačih umetnosti v Varšavi.

Sodišče in policija.

s **Tatvine na ljubljanskem glavnem kolodvoru.** Na glavnem kolodvoru so kradle premog in eno ali drugo reč Terezija Žagar, Antonija Hudež in Marija Podjed; Zofija Jurca je pa kupovala od malih otrok sveče in čokolado. Okrajno sodišče v Ljubljani je obsodilo zaradi tatvine Antonijo Hudež na 10 dni, Marijo Podjed na 7 dni in Terezijo Žagar na 5 dni zavora, Zofijo Jurca pa zaradi nakupa sumljivega blaga na 100 K globe.

s **Vojska med dimnikarji.** Dimnikarski vajenec, 17letni Ferdinand Bizjak, je vložil daljšo tožbo proti gospodu Rihardu Kerncu, ker ga je pretepal, ko ga je nekega dne dobil ometati v Kolesarji. Prepirla sta se skoraj četrt ure, nato ga je udaril z

žico po glavi. »Fejst me je udaril po glavi z žico, tako da sem kar na tla padel; 10 dni sem čutil bolečine; smrkovec mi je tudi rekel.« »Ali zahtevate, da bo gospod Kernc tudi kaznovan, ker Vam je rekel smrkovec?« je vprašal sodn. Bizjaka, ki je odgovoril: »Ne; samo za to naj se kaznuje, ker me je oklofotal.« Sodnik je obsodil Kernca na 7 dni zavora, za bolečine mora plačati Bizjaku 200 K in za zdravniško izpričevalo 60 K.

s **Ker je štrlelo železo iz portala prodajalne** gospe Marije Müller v Selenburgovi ulici, si je nataknil Viktor Petrič hlače na železo in si jih raztrgal. Pri razpravi pred okrajnim sodnikom je Petrič zahteval za raztrgane hlače odškodnine 3000 K, za bolečine pa 500 K. Sodnik je obsodil Müllerjevo na 30 K globe, Petriča je pa zavrnil na pot civilne pravde.

s **Ker je obrekoval g. kaplana** Torcarja je okrajno sodišče na Vrhniki obsodilo načelnika Sokola g. Malavašiča na pet dni zavora.

s **Nakup sumljivega blaga.** Josip Kovač je kupil od nekega vojaka dve civilni suknji in konjsko odejo. Okrajno sodišče v Ljubljani je obsodilo zaradi nakupa sumljivega blaga Kovača na 50 K globe, katera kazen se je pa spremenila v pet dni zavora, ker nima denarja, da bi plačal globo.

s **Prenarejena ukradena zlatnina.** Marija Kurent je ukradla Luciji Vidic škaflo, v kateri je bilo zlatnine v vrednosti 207 K. Kurentova je pustila ukradeno zlatnino predelati. Iz verižice si je dala popraviti zapestnico itd. »Koliko odškodnine zahtevate?« je vprašal sodnik Lucijo Vidic. — »1000 kron!« je odgovorila, naker se je oglasila Kurentova rekoč: »Zadnjič ste pa zahtevali 500 kron.« Sodnik je Kurentovo obsodil na 14 dni strogega zavora. Zahtevke po odškodnini se je zavrnil na civilnopravno pot.

s **Okradeni veleposestnik.** Veleposestniku Adolfu Galetu so bile ukradene 26. septembra spodnje hlače, pozneje pa neka kura. Pred par dnevi je pa Gale zapazil pri svojem hlapcu Zumru hlače; Zumer je povedal, da jih je kupil od hlapca Viktorja Šircija, ki je nato pobegnil od Galeta. Gospod Gale je izsledil tudi kokoš pri Ceciliji Hrovatič. Pri razpravi pred ljubljanskim okrajnim sodiščem je Hrovatičeva odločno trdila, da ni kupila kokoši

od Šircija, marveč na trgu od neke kmetice. »Kokoš je moja!« je rekel 74letni gospod Gale. »Kokoš je kokoši podobna!« je odgovarjala Hrovatičeva gospa. Sodnik je Šircija obsodil na štiri dni strogega zavora, od tatvine kokoši ga je pa oprostil.

s **Napad v Dobrunjah.** Dne 17. t. m. ob pol 7. uri zvečer so napadli fantje Krašovec Jožef, Anton Gorše in Rinežev Doman v Jakšetovi gostilni v Dobrunjah 25. letnega samostojnega mizarja Stanislava Tomšiča iz Zgornjega Kašlja št. 64 in ga nevarno poškodovali na glavi. Težko ranjenega Tomšiča so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

s **Surovi izgred v Cirknici.** Jožef Repič, Jožef Tavželj, Franc Lovko, Franc Brenc, Alojzij Ilariš in Alojzij Ris so prišli 17. t. m. ob 7. uri zvečer v gostilno Franca Homovca v Cirknici, kjer so spili nekaj litrov vina. Navidezno so se med seboj prepirali in si grozili z odprtimi noži in očitno čakali, da bi jih drugi gostje mirili. Ker so nastopali zelo silovito, je vojaška straža razgnala razgrajče in se je gostilna zaprla. Ker se pri Homovcu niso mogli stepsti, so polagoma odšli v gostilno Marije Korče, v kateri je bil finančni paznik Viktor Čop v družbi Frančiške in Ivane Nežer iz Cirknice. Razgrajajoči fantje so pričeli metati na Čopa klobuke, Tavželj pa koruzo, Repič je pa zagrabil stol in udaril z njim tik Čopove mize s tako silo ob tla, da se je odlomil kos sedea. Medtem je prišel v gostilno tudi Anton Lutman, kateri je prisedel k Čopu. K Lutmanu je pristopil Lovko rekoč: »Čopova sreča je, da ste vi prišli, ker drugače bi bilo za njega nekaj strašnega, gotovo bi ga bili že pretepli!« in ga je vabil, naj gre z njim ven, česar pa Lutman ni storil, marveč je razgrajajem povedal, da bo s samokresom branil, če bo potrebno. Gostilničarka je preprečila, da razgrajaji niso ugasnili luči. Čop in Lutman sta končno zapustila gostilno in odšla proti carinarni kjer sta ju napadla Repič in Tavželj; Lutman je dvakrat ustrelil v zrak. Medtem so prišli orožniki, ki so napadalca aretirali.

s **Izsledeni tat.** Dne 25. novembra t. l. je bil ukraden posestniku Ivanu Jenku v Žejah komat, vreden 1600 kron. Od takrat je preteklo že dolgo časa, toda naši vrli orožniki v Št. Valburgi so dognali, da je takrat ukradeni komat bil prodan v Mav-

čiče za 200 kron. Orožnikom v Medvodah je pa priznal Janez Kalan iz Zbil štev. 18, da je on ukradel Jenku komat.

s **Glej, da molčiš!** Mizarju in vžitarju P. Hribarju in njeg. materi Frančiški v Jelševici je bilo ukradeno obleke in perila v vrednosti približno 7000 do 8000 K. Vlomilec je prišel skozi skedenj v nezaprti podstrešje in od tam v notranjo hišo. Po izvršeni tatvini je pa pustil tat na mizi listič, na katerem ej bilo zapisano: »Te zarotim in prisegam, da molčiš, drugače ti zapalim celo kočo, kod je Bog tu. Bila sva s tvojim sinom pri soldatih, jaz sem ubežal proč in sem moral krasti. Grem k svoji ženi v Novo mesto. Do Marburga sem se švarc vozil in sedaj se ne bom več. Tvoja hčer v Ljubljani me pozna. Glej, da molčiš.« Besedo »molčiš!« je tat petkrat podčrtal.

s **Napad na orožnika.** Dne 17. t. mes. ob petih popoldne je prišel komandir orožniške postaje na Borovnici, narednik Franc Kovačič, po cesti proti gostilni Švigeljeve gospe v Borovnici; na cesti je stalo več fantov, med njimi tudi Ljudevit Žerjav, zidar po poklicu. Žerjav je odtrgal od plota desko in je rogovilil po cesti. Na vprašanje g. Kovačiča, kaj da dela, je izpustil desko na tla, skočil v g. Kovačiča, ga prijel z eno roko za vrat, z drugo pa za ramo in ga je hotel podreti na tla, kar se mu pa ni posrečilo. Fantje so potem, ko se je g. Kovačič osvobodil Žerjava, pobegnili. Predno je Žerjav napadel g. Kovačiča, se je prepiral s posestnikom Antonom Cerkom v gostilni Švigeljeve gospe. Kričal je, da so orožniki krivi izgube Koroške. Ker je Žerjav le silil v Cerka, mu je ta prisolil zausnico, nato je Žerjav odšel in organiziral fante na pobjo, katerega je g. Kovačič zabranil.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. v. l. š.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Psihrom. diferenca v C	Nebo, vetrovi	Padavine v mm
20./10. 21 h	739.5	6	1.1	oblačno	—
21./10. 7 h	737.5	6	0.7	oblačno v.	—
21./10. 14 h	736.4	7	1.7	oblačno	—

Gospodična ali postarna gospa se sprejme na stanovanje in na jutro. Istotam se prodaja lepa stenska ura. Izve in ogleda se vsak dan od 1. do 2. ure popoldan. Kje, pove uprava tega ksta pod št. 4321.

V Sp. Šiški od sole proti parceli kat. zveznici je zadnja stev. 518 na prodaj. Drugo se izve v konzumnem društvu v Sp. Šiški, Kolodvorska ulica. 4319

Vzajem pod ugodnim pogojem in po dogovoru ali na račun. Ponudbe na upravnistvo »Slovenca« pod št. 4306.

Proda kopalna peč in emailirana banja, se kuhinjska miza, 1 otroški umivalnik, 1 otroški stol, poraben kot mizica. Vpraša in ogleda se od 1. do 2. ure popoldan. Dr. Žarnikova ulica 19, priti. 4307

Lepa vrtna prest se ceno prodaja. Davorin Rovšek, fotograf, Kolodvorska ulica 34. 4308

Prešivalna (šteparica) dobro izvežbana se sprejme takoj v službo. Hrana in stanovanje v hiši. Ivan Jamar, cevlar, Bled II. 4310

Naročajte »Slovenca!«

IVAN KRAVOS — MARIBOR.

Trgovina in zaloga: Aleksandrova c. 13. Sedlarske delavnice: Koroška c. 17. Sedlarski, jermenarski in torbarski izdelki. Različne opreme za konje, torbice za potovanje, nahrbtniki, dokolenice (gamaše) iz usnja itd. kakor tudi v to stroko spadajoče pritlikline. Niklasti okovi (garniture) za vprege.

Gonilni jermeni za stroje iz la usnja v raznih širinah v zalogi. — Sivalni in vezalni jermeni. Postrežba točna in solidna!

Postrežba točna in solidna!

Autogaraža Gorec

prevzema komisijsko prodajo avtov in posreduje pri nakupih s strokovnimi nasveti

Ljubljana, Vegova ulica 8.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Radi pomanjkanja glasovir (kratek) za prostora prodam vsako ceno. Janko Kos, Rožna dolina št. 178. Vič, Ljubljana. 4295

Manjša enonadstropna hiša v Gradišču je naprodaj. Mena vprašanja je vpslati pošto ležeče Ljubljana, pod šifro »Ugodna prilika«.

100 petrolejskih sodov prodaja Jugoslovanska tiskarna.

Oglasi v »Slovencu« imajo velik uspeh.

Mehanično delavnico odprl Kristijan Lindtner Ljubljana, Florijanska ulica št. 11.

Priporoča se prav toplo slavnemu občinstvu! Postrežba točna in solidna.

IVAN KRAVOS — MARIBOR.

Trgovina in zaloga: Aleksandrova c. 13. Sedlarske delavnice: Koroška c. 17. Sedlarski, jermenarski in torbarski izdelki. Različne opreme za konje, torbice za potovanje, nahrtniki, dokolenice (gamaše) iz usnja itd. kakor tudi v to stroko spadajoče pritlikline. Niklasti okovi (garniture) za vprege.

Gonilni jermeni za stroje iz la usnja v raznih širinah v zalogi. — Sivalni in vezalni jermeni. Postrežba točna in solidna!

Postrežba točna in solidna!

Autogaraža Gorec

1 Puch 24 HP.
1 Fiat 24 HP.
1 Laurin & Klement 9/12 HP.
1 Puch 24 HP.
1 N. A. G. Landaulett 30 HP.
1 Mercedes 35/60 HP.
osebni avto na prodaj.

Ljubljana, Vegova ulica 8.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Cevlji na debelo in na drobno, vse vrste moški, ženski, otroški, delavski, kakor tudi najfiniši vseh vrst po najnižjih dnevnih cenah se dobe pri znani trdnici Aleksander Oblat, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 28. — Pošilja se po povzetju po vsem kraljestvu. 4037

Prostovoljna dražba

se bo vršila 25. in 26. oktobra t. l. od 9. do 12. in 2. do 5. ure popoldan v Predilnici št. 39. (Kolod. ulica). Prodajala se bo nova in stara hišna oprava, več motornih koles (motocikljev) in mizarsko orodje s 5 skobelniki (Hobelbanki) ter več vrst predmetov. — Toraj pozor mizarski obrtniki, ženini in neveste na nakup! Ivan Goltes, miz. mojster, Ljubljana.

GARJE srbečico, braste, lišaje, oniši pri cloveku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perilo. 1 lonček za eno osebo po pošti K 15.— pošt-nine prosto. — Prodaja in razpošilja lekarna Trnkoci v Ljubljani, zraven rotovža. 1631

Trški, podgane, stenice, ščurki in vsa golazna mora poginuti, ako porabite moja najbolje preizkušena in splošno braljena sredstva, kot proti poljskim mišim K 10.— za podgane in miši K 10.— za ščurke posebno močna vrata K 20.— tinktura za stenice K 12.— uničevalce moljev K 10.— prašek proti mršom K 10.— maslo proti ušem pri ljudeh K 5.—10.—; mazilo za uši pri živini 6.—10.—; prašek za uši v obleki in perilu K 10.—10.—; tinktura proti mršom na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) K 10.— Prašek proti mravljam K 10.— Maslo proti garjam K 12.— Pošilja po povzetju zavod za eksport

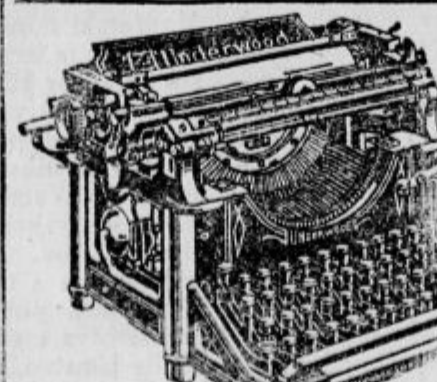
M. Jünker, Petrinjska ul. 3. Zagreb 39.

Trgovcem pri večjem odjemu popust.

Trški, podgane, stenice, ščurki in vsa golazna mora poginuti, ako porabite moja najbolje preizkušena in splošno braljena sredstva, kot proti poljskim mišim K 10.— za podgane in miši K 10.— za ščurke posebno močna vrata K 20.— tinktura za stenice K 12.— uničevalce moljev K 10.— prašek proti mršom K 10.— maslo proti ušem pri ljudeh K 5.—10.—; mazilo za uši pri živini 6.—10.—; prašek za uši v obleki in perilu K 10.—10.—; tinktura proti mršom na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) K 10.— Prašek proti mravljam K 10.— Maslo proti garjam K 12.— Pošilja po povzetju zavod za eksport

M. Jünker, Petrinjska ul. 3. Zagreb 39.

Trgovcem pri večjem odjemu popust.

Odgovorni urednik Mihael Mosker v Ljubljani.

Petrolejske kanle dve z zabojem plameno po 22 K vsaka železniška postaja Sever & Komp., Ljubljana. 4152

Charles Princ Ljubljana

Manufaktura
Zaloga: Turjaški trg 1.
Pisarna: Židovska ulica 1/1.

Zahtevajte ponudbo!

la bele papirne vrečke

od 1/4 — 6 kg razpošilja na vagone in manjše količine

LUDOVIK ŠEF, MARIBOR. Prešernova ulica 1.

Tovarniška zaloga papirja in pisalnega orodja.

Telefon 148. Brzjav: Papiršef, Maribor.

Prodaja srečk

I. razreda Državne razredne loterije

kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Državna razredna loterija prične v kratkem s prodajo svojih srečk 1. razreda. Interesenti, ki bi radi prodajali srečke, naj se takoj s prošnjami prijavijo Državni razredni loteriji. V prošnji naj se točno navede:

a) Kako opravilo ima in od kedar?

b) Ima li javne ali tajne družabnike in katere so te osebe?

c) Stevilo srečk, ki jih namerava sprejeti v svojo prodajo in v katerih oddelkih? Poleg tega treba doprinesiti dokaz o državljanstvu ter o protokoliranju trdke. Prodajalci morejo biti samo oni, ki prevzemo v svojo prodajo najmanj 1000 celih srečk in ki položijo določeno kavcijo v gotovini ali v vrednostnih papirjih ali pa vložnih knjižicah katkega varnega denarnega zavoda, v vrednosti po 48 dinarjev za vsako celo srečko.

Ta razred ima 100.000 srečk s 50.000 dobitki. — Največji dobitki znaša 400.000 dinarjev in premija 600.000 dinarjev. V najsrečnejšem slučaju se more dobiti 1.000.000 dinarjev.

Cena celih srečk za en razred znaša 48 dinarjev, polovični 24, četrtinski 12 in osminki 6 dinarjev.

Pravila za pooblaščen prodajalce srečk se dobe pri ravnateljstvu Državne razredne loterije.

Glavno zastopstvo za pisalni stroj

„UNDERWOOD“

in za razmnoževalni aparat

„OPALOGRAPH“

ima trdka:

The Rex Co., Ljubljana, Gradišče št. 10.

Moderno urejena popravilnica za vse pisarniške potrebnosti.

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.